

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Чорноморський національний університет
імені Петра Могили

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧНУ імені Петра Могили

Л.П. КЛИМЕНКО

щотого 2020 р.

ПРОГРАМА
фахового вступного випробування зі спеціальності
для вступу на 5 курс для здобуття ступеня магістра
за спеціальністю
«054 Соціологія»

Миколаїв - 2020

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма розроблена для вступних фахових випробувань на навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Магістр» за спеціальністю 054 «Соціологія».

Майбутній фахівець повинен мати систему знань з історії та теорії соціології, соціальної структури суспільства, соціоінженерної діяльності та соціального прогнозування, соціології особистості, соціології культури, соціології освіти, соціології сім'ї, етносоціології, соціології політики, соціології менеджменту (управління), публік рілейшнз, соціології релігії, соціології девіантної поведінки, методології та методів соціологічних досліджень, організації діяльності соціологічних служб, математично-статистичних методів в соціології, методів комп'ютерної обробки соціологічної інформації, організації та методів вибіркового дослідження.

Мета фахового випробування полягає у перевірці знань, умінь і навичок вступників з дисциплін циклу професійної підготовки («Соціологія») на навчання для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр».

Головні завдання фахового вступного випробування полягають у тому, щоб оцінити знання програмного матеріалу дисциплін професійної підготовки та вміння використовувати набуті знання на практиці.

Вступник повинен знати:

- основи соціально-економічної політики держави та шляхи її реалізації;
- передовий вітчизняний і світовий досвід роботи соціологів;
- історію, теорію та методологію вивчення закономірностей розвитку суспільства, суспільних відносин та суспільних утворень;
- методи теоретичного та емпіричного аналізу соціальних процесів, стану та динаміки суспільних настроїв, масової свідомості та громадської думки;
- методи розробки соціологічної програми та методи дослідження актуальних суспільних проблем;
- методи діагностики соціально-психологічного клімату в трудових колективах, в організаціях і установах;
- теорію та методику аналізу та прогнозування тенденцій соціального розвитку підприємств та організацій;
- методи вивчення девіантної поведінки в різних соціальних групах, потреб та інтересів різних верств та прошарків суспільства;
- соціально-психологічні та соціально-економічні методи управління соціальними процесами;
- організацію діяльності соціологічних служб.

Вступник повинен вміти:

- інтегрувати теоретичні знання і практичний досвід;
- здійснювати теоретичний та емпіричний аналізу соціальних процесів, стану та динаміки суспільних настроїв, масової свідомості та громадської думки;
- розробляти проекти програм економічного і соціального розвитку підприємств, організацій та установ;
- складати програми соціологічних досліджень і контролювати їх виконання;
- організовувати соціологічне дослідження, обробляти первинну інформацію, узагальнювати одержані пропозиції;
- на основі проведених досліджень розробляти рекомендації щодо вдосконалення форм організації праці, її поділу і кооперації, поліпшення умов трудової діяльності;
- вміти виявляти та узагальнювати соціальні ставлення, сподівання, ціннісні орієнтації та мотиви діяльності різних категорій населення, працівників;
- пропагувати соціологічні знання, надавати методичну допомогу працівникам підприємств, організацій та установ щодо вирішення соціальних питань;
- вести профілактичну роботу в групах з відхиленою поведінкою, вивчати причини та механізми соціальних конфліктів з метою їх запобігання;
- здійснювати управління соціальними процесами;
- кваліфіковано працювати на комп'ютері.

Фахове вступне випробування включає такі модулі дисциплін:

1. Модуль 1 «Історія та теорія соціології».
2. Модуль 2 «Спеціальні та галузеві соціології».
3. Модуль 3 «Методологія та методи соціологічних досліджень».

Модулі характеризують загальнотеоретичні знання зі спеціальності «Соціологія».

Фахове випробування вступників сприяє виявленню здібностей у майбутніх фахівців до продовження навчання на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр».

I. ХАРАКТЕРИСТИКА ЗМІСТУ ПРОГРАМИ

1.1. Модуль 1 «Історія та теорія соціології»

Тема 1. Загальна соціологічна теорія. Сучасні проблеми та тенденції розвитку загальної теорії соціології. Суспільство як цілісна соціетальна система. Особистість в системі соціальних відносин. Соціальна взаємодія, соціальні відносини та соціальний контроль. Соціальні зміни, теорії розвитку суспільства.

Тема 2. Соціальна структура суспільства. Суспільство як система. Соціальна спільнота і соціальна група у структурі суспільства. Соціальні інститути як складові структури суспільства. Соціальні організації як складові структури суспільства. Соціальні структури, соціальні відносини і особистість. Соціальна динаміка та зміни соціальної структури. Соціальна диференціація і стратифікація. Проблема соціальної нерівності. Основні теоретичні підходи до стратифікації. Класова система сучасних суспільств. Виміри соціальної диференціації і нерівності. Соціальна мобільність: поняття і напрями досліджень. Соціологічні методи дослідження соціальної стратифікації та соціальної мобільності.

Тема 3. Історія соціологічної думки та української соціології. Предмет історії соціології, основні етапи та напрями її розвитку. Становлення та розвиток соціального знання в Стародавньому світі. Соціальне знання епохи Середньовіччя. Протосоціологічні погляди епохи Відродження. Соціальні вчення Нового часу. Передумови виникнення соціології у першій половині XIX ст. Соціологічний позитивізм О. Конта.

Натуралістичні напрями в соціології. Географічна школа в соціології. Психологічний напрямок в соціології. Історичний матеріалізм К. Маркса і Ф. Енгельса. Внесок Е. Дюркгейма в розвиток соціологічної думки. Формальна соціологія Г. Зіммеля та Ф. Тьонніса. Розуміюча соціологія М. Вебера.

Теоретичні джерела феноменологічної соціології. Неофункціоналізм як напрямок соціологічної теорії. Технократизм в сучасній соціології. Емпіричні соціальні обстеження в XIX ст. Діяльність чиказької соціологічної школи. Теорії наукового менеджменту. Інтегральна соціологія П. Сорокіна. Розвиток німецької соціологічної думки 1920-1960 рр. Функціональний та структурно-функціональний напрями в соціології. Теорії конфлікту в сучасній соціології. Становлення і розвиток соціологічної науки в Росії.

Особливості формування і розвитку соціології в Україні. Українська соціологічна думка другої половини XIX - початку XX ст. Новітні напрями розвитку соціологічної теорії.

Питання для підготовки з модулю 1

1. Суспільство як цілісна соціетальна система.
2. Соціальна взаємодія, соціальні відносини та соціальний контроль.
3. Соціальні зміни, теорії розвитку суспільства.
4. Суспільство як система.
5. Соціальні інститути як складові структури суспільства.
6. Соціальні структури, соціальні відносини та особистість.
7. Соціальна диференціація і стратифікація.
8. Соціальна мобільність: поняття і напрями досліджень.
9. Предмет історії соціології, основні етапи та напрями її розвитку.
10. Становлення та розвиток соціального знання в Стародавньому світі.
11. Соціальні вчення Нового часу.
12. Передумови виникнення соціології у першій половині XIX ст.
13. Соціологічний позитивізм О. Конта.
14. Внесок Е. Дюркгейма в розвиток соціологічної думки.
15. Розуміюча соціологія М. Вебера.
16. Діяльність чиказької соціологічної школи.
17. Розвиток німецької соціологічної думки 1920-1960 рр.
18. Становлення і розвиток соціологічної науки в Росії.
19. Особливості формування і розвитку соціології в Україні.
20. Новітні напрями розвитку соціологічної теорії.

Модуль 2 «Спеціальні та галузеві соціології»

Тема 1. Соціоінженерна діяльність та соціальне прогнозування.

Соціальна інженерія як галузь прикладної науки. Соціальна технологія як метод і засіб соціальної інженерії. Технології прогнозування соціальних явищ та процесів сучасного суспільства.

Тема 2. Соціологія особистості. Соціологія особистості: поняття та соціологічні концепції її дослідження. Соціальна структура особистості. Шляхи взаємодії особистості і суспільства.

Тема 3. Соціологія культури. Соціологія культури: об'єкт, предмет, основні категорії, галузі, історія становлення.

Тема 4. Соціологія освіти. Соціологія освіти як галузь соціологічної науки. Освіта як соціальне явище. Соціальні проблеми та тенденції розвитку сучасної освіти.

Тема 5. Соціологія сім'ї. Соціологія сім'ї як галузь соціологічного знання. Сім'я як об'єкт соціологічного аналізу. Стан і тенденції розвитку сім'ї в сучасній Україні.

Тема 6. Етносоціологія. Методологічні аспекти вивчення етнічних спільнот. Поведінкові й комунікаційні стратегії міжетнічних відносин.

Тема 7. Соціологія політики. Становлення соціології політики як науки. Політика як соціальне явище та методи дослідження політичного життя.

Тема 8. Соціологія менеджменту (управління). Соціологія управління як наука. Управління під соціальним кутом зору. Поняття організаційної та управлінської культури в соціології менеджменту.

Тема 9. Соціологія праці та зайнятості населення. Соціологія праці: об'єкт, предмет, функції. Зміст, структура і соціальні характеристики процесу праці. Мотивація та стимулювання трудової діяльності. Трудовий колектив як соціальна спільнота та соціальна організація. Зайнятість населення в контексті життєдіяльності суспільства.

Тема 10. Паблік рілейшнз. Зв'язки з громадськістю (паблік рілейшнз) як предмет соціологічної науки. Громадськість та громадська думка як об'єкт паблік рілейшнз. Зв'язки зі ЗМІ у паблік рілейшнз.

Тема 11. Соціологія релігії. Соціологія релігії як галузь соціологічного знання. Релігія як предмет соціологічного аналізу. Місце релігії в сучасному суспільстві.

Тема 12. Соціологія девіантної поведінки. Девіантна поведінка як предмет соціологічного аналізу. Соціологія девіантної поведінки як галузева соціологічна теорія: об'єкт, предмет, функції. Поняття соціальної норми, соціального відхилення (девіації), соціальної деформації, соціальної кризи. Типові прояви девіантної поведінки. Девіантна та делінквентна поведінка. Якісні та кількісні методи дослідження девіантної поведінки в соціології, їх специфіка та можливості.

Питання для підготовки з модулю 2

1. Соціальна інженерія як галузь прикладної науки.
2. Технології прогнозування соціальних явищ та процесів сучасного суспільства.
3. Соціологія особистості: поняття та соціологічні концепції її дослідження.
4. Шляхи взаємодії особистості і суспільства.
5. Соціологія культури: об'єкт, предмет, основні категорії, галузі, історія становлення.
6. Освіта як соціальне явище.
7. Соціальні проблеми та тенденції розвитку сучасної освіти.
8. Сім'я як об'єкт соціологічного аналізу.
9. Стан і тенденції розвитку сім'ї в сучасній Україні.

10. Методологічні аспекти вивчення етнічних спільнот.
11. Поведінкові й комунікаційні стратегії міжетнічних відносин.
12. Становлення соціології політики як науки.
13. Політика як соціальне явище та методи дослідження політичного життя.
14. Соціологія управління як наука.
15. Поняття організаційної та управлінської культури в соціології менеджменту.
16. Соціологія праці: об'єкт, предмет, функції.
17. Зайнятість населення в контексті життєдіяльності суспільства.
18. Громадськість та громадська думка як об'єкт публік релейшнз.
19. Релігія як предмет соціологічного аналізу.
20. Соціологія девіантної поведінки як галузева соціологічна теорія: об'єкт, предмет, функції.

Модуль 3 «Методологія та методи соціологічних досліджень»

Тема 1. *Методологія та методи соціологічних досліджень.* Методологія, її рівні і функції у здійсненні та організації соціологічного пізнання. Характеристика підходів загальнонаукової та соціологічної методології. Використання методів наукового пізнання. Логіка проведення та етапи соціологічного дослідження. Види соціологічних досліджень, їх специфіка, принципи проведення і можливості. Програма конкретного соціологічного дослідження. Побудова гіпотез у соціологічному дослідженні. Організація діяльності, особливості базового навчання інтерв'юєрів. Застосування методів соціологічного дослідження у маркетингу. Особливості проведення електоральних соціологічних досліджень. Метод спостереження у конкретних соціологічних дослідженнях. Метод аналізу документальних джерел. Опитування як метод збору емпіричних даних. Види опитування. Сучасні різновиди опитування: переваги та недоліки. Метод експертних оцінок. Експериментальний метод у конкретному соціологічному дослідженні. Соціометричні методи в соціологічних дослідженнях. Тестове опитування. Методика його проведення. Якісні соціологічні дослідження. Оформлення підсумкового звіту. Організаційні проблеми соціологічних досліджень.

Тема 2. *Організація діяльності соціологічних служб.* Організаційна структура діяльності соціологічних служб в Україні. Загальна характеристика організаційної структури соціологічної служби підприємства. Набір, навчання та атестація працівників соціологічних служб.

Тема 3. *Математично-статистичні методи в соціології.* Математично-статистичні методи як засіб пізнання соціальних явищ.

Первинна обробка соціологічної інформації. Основні принципи вибіркового дослідження та статистичного аналізу.

Тема 4. Методи комп'ютерної обробки соціологічної інформації.

Роль сучасних інформаційних технологій в обробці й аналізі соціологічної інформації. Програма обробки даних соціометричного дослідження – SociometryPro. OCA – пакет прикладних програм для обробки соціологічних анкет, його переваги та недоліки. Способи представлення, збереження й обробки даних у пакеті прикладних програм SPSS. Статистичний аналіз даних в SPSS.

Тема 5. Організація та методи вибіркового дослідження. Генеральна сукупність: її структура та характеристики. Структура процесу формування вибіркової сукупності. Типи вибірок.

Питання для підготовки з модулю 3

1.Методологія, її рівні і функції у здійсненні та організації соціологічного пізнання.

2. Використання методів наукового пізнання.

3. Логіка проведення та етапи соціологічного дослідження.

4.Види соціологічних досліджень, їх специфіка, принципи проведення і можливості.

5.Програма конкретного соціологічного дослідження.

6.Побудова гіпотез у соціологічному дослідженні.

7.Застосування методів соціологічного дослідження у маркетингу.

8.Опитування як метод збору емпіричних даних.

9.Метод експертних оцінок.

10.Соціометричні методи в соціологічних дослідженнях.

11.Оформлення підсумкового звіту.

12.Організаційна структура діяльності соціологічних служб в Україні.

13.Набір, навчання та атестація працівників соціологічних служб.

14.Основні принципи вибіркового дослідження та статистичного аналізу.

15.Математично-статистичні методи як засіб пізнання соціальних явищ.

16.Програма обробки даних соціометричного дослідження – SociometryPro.

17.OCA – пакет прикладних програм для обробки соціологічних анкет, його переваги та недоліки.

18.Статистичний аналіз даних в SPSS.

19.Генеральна сукупність: її структура та характеристики.

20.Типи вибірок.

II. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ВСТУПНОГО ФАХОВОГО ВИПРОБУВАННЯ

Вступні випробування охоплюють 20 фахових дисциплін, які передбачені навчальними планами освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» спеціальності «Соціологія». Вступне випробування проводиться у вигляді письмового іспиту. Загальна тривалість іспиту 1,5 години.

III. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Екзаменаційне завдання містить 30 тестових питань, що охоплюють всі теми, наведені в тематичному змісті даної програми. Кожне тестове питання оцінюється у 6,66 бали. Таким чином, правильна відповідь на 30 запитань оцінюється у 200 балів:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
6,66	13,32	19,98	26,64	33,3	39,96	46,62	53,28	59,94	66,6
11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
73,26	79,92	86,58	93,24	100	106,66	113,32	119,98	126,64	133,36
21	22	23	24	25	26	27	28	29	30
139,96	146,62	153,28	159,94	166,6	173,2	179,92	186,58	193,24	200

IV. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Підручники, навчальні посібники, довідкові видання загального характеру

1. Вербець В. В. [та ін.] Соціологія : курс лекцій; навч. посібник / В. В. Вербець. - К.: Кондор, 2009. – 550 с.
2. Гідденс Е. Соціологія : перекладне вид. / Е. Гідденс; пер. з англ. : В. Шевчук, А. Олійник. – К.: Основи, 1997. – 726 с.
3. Жоль К. К. Соціологія : навч. посібник / К. К. Жоль. – К.: Либідь, 2005. – 440 с.
4. Козляковський П. А. Соціологія. Соціальна психологія : навч. посібник / П. А. Козляковський, А. П. Козляковський. – вид. третє, доповнене і перероблене. - Миколаїв : Дизайн і поліграфія, 2012. – 656 с.
5. Кузьменко Т. М. Соціологія : підручник для вузів / Т. М. Кузьменко. - К. : Центр учбової літератури, 2010. – 320 с.

6. Лукашевич М. П. Соціологія. Загальний курс : підручник для вузів / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков. - 2-е видання. - К.: Каравела, 2011. – 408 с.
7. Лукашевич М. П. Соціологія: основи загальної, спеціальних і галузевих теорій : підручник / М. П. Лукашевич, М. В. Туленков, Ю. І. Яковенко. - К.: Каравела, 2008. – 544 с.
8. Общая социология : хрестоматия / Сост. А. Г. Здравомыслов, Н. И. Лапин; Под общ.ред. Н. И. Лапина. – М.: Высш. Школа, 2006. – 783 с.
9. Сірій Є. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні та галузеві теорії : навч. посібник / Є. В. Сірій. – Вид. 2-ге. – К.: Атіка, 2007. – 480 с.
10. Соціологічна енциклопедія / Упоряд. В. Г. Городяненко, ред. О. О. Яременко [та ін.]. – К.: Академвидаф, 2008. – 456 с.
11. Соціологія : короткий енциклопедичний словник / Ред. В. І. Волович. – К.: Укр. Центр духовної культури, 1998. – 736 с.
12. Соціологія : підручник для студ. вищих навчальних закладів / В. І. Волович [и др.]. - 6-те вид., перероб. і доп. - К. : Центр учбової літератури, 2009. – 808 с.
13. Соціологія : підручник / За ред. В. Г. Городяненка. – 3-е вид., перер. і доп. – К.: ВЦ «Академія», 2008. – 544 с.
14. Соціологія : навч. посібник / За ред. С. О. Макєєва. – 4-е вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 566 с.
15. Соціологія / Ред. В. М. Піча. - 2-е изд., испр. и доп. - Львів : Новий світ-2000, 2002. – 312 с.
16. Соціологія. Основи загальної, спеціальних і галузевих теорій : підручник / М. П. Лукашевич, М. В. Толенков, Ю. І. Яковенко. – К.: Каравелла, 2015. – 544 с.
17. Соціологія: словник термінів і понять / Є. А. Біленький, М. А. Козловець, І. В. Саух, В. С. Федоренко; За ред. Є. А. Біленького, М. А. Козловця. – К.: Кондор, 2006. – 372 с.
18. Соціологія: терміни, поняття, персоналії : навчальний словник-довідник / За ред. В.М. Пічі. – К.: Каравелла, Львів: Новий світ. – 2000, 2002. – 480 с.
19. Спеціальні та галузеві соціології : навч. посібник для вузів / За ред. В.Є. Пилепенка. – К.: Каравелла, 2003. – 304 с.
20. Черниш Н. Соціологія : курс лекцій / Н. Черниш. – Львів: Кальварія, 2003. – 544 с. – Режим доступу: www.sociology-lnu.org.ua/resursy.files/Chernysh_Soc_04.pdf.
21. Юрій М. Ф. Соціологія : підручник / М. Ф. Юрій. – К.: Кондор, 2007. – 288 с.

Модуль 1 «Історія та теорія соціології»

Загальна соціологічна теорія

1. Култаєв М. Д. Європейська теоретична соціологія ХХ-ХХІ століття : навч. посібник для студ. ВНЗ / М. Д. Култаєва, О. І. Навроцький, І. І. Шеремет. – Х., 2008. – 328 с.
2. Култыгин В. П. Современные зарубежные социологические концепции : учебник / В. П. Култыгин; Под ред. Т. Н. Юдиной. - М.: Изд-во МГСУ “Союз”, 2000. –158 с.
3. Соціологічна теорія: традиція та сучасність : навч. посібник / За ред. А.Ручки. – К., 2007. – 240 с.

Соціальна структура суспільства

1. Примуш М. В. Загальна соціологія : навч. посібник / М. В. Примуш. - К.: Професіонал, 2004. – С. 284-307, 382-390.
2. Скуратівський В. А. Соціальні системи та соціологічні методи дослідження : навч. посібник / В.А. Скуратівський, М.Ф. Шевченко. – К.: УАДУ, 1998. – 188 с.
3. Соціальні структури і особистість / Пер. з англ.; За ред. В. Є. Хмельчиш. – К.: Вид. дім «Киево-Могилянська Академія», 2007. – 558 с.
4. Структурні виміри сучасного суспільства : навч. посібник / За ред. С. Макеєва. – К.: ІС НАНУ. – 372 с.

Історія світової та української соціологічної думки

1. Воронцов А .В. История социологии XIX-нач. XX вв. : учебное пособие. В 2 ч. Ч.1. Западная социология / А. В. Воронцов, И. А. Громов. – М.: Владос, 2005. – 423 с.
2. Воронцов А .В. История социологии XIX-нач. XX вв. : учебн. пособие. В 2 ч. Ч.2. Русская социология / А. В. Воронцов, И. А. Громов. - М.: Владос, 2005. – 477 с.
3. Добренков В. И. Американская социологическая мысль : хрестоматия / В. И. Добренков. – М.: Изд-во МГУ, 1994. – 496 с.
4. З історії української соціологічної думки : навчальний посібник / В. М. Піча, Н. Й. Черниш, Л. Й. Кондратик. – Львів, 1995. – 64 с.
5. Захарченко М. В. Історія соціології від античності до початку ХХ ст. : навч. посібник / М. В. Захарченко, О. І. Погорілий – К.: Либідь. 1993. – 336 с.
6. История социологии в Западной Европе и США : учебник для вузов / Отв. ред. Г.В. Осипов. — М.: Изд. группа Норма — ИНФРА, 1999. — 576 с.

7. История теоретической социологии / Сост. и ред. Ю. Давыдов; В 2-х т. — М.: Канон, 1997. — Т. 1. — 496 с. — Т. 2. — 560 с.
8. История теоретической социологии. Предыстория социологии : учебное пособие для вузов / Под ред. Ю. Н. Давыдова, И. Ф. Девятко, М. С. Ковалевой, В. Н. Фоминой. - 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Акад. Проект, Гаудеамус, 2010. — 274 с.
9. Кравченко А. И. История зарубежной социологии : учебное пособие для ВУЗов. — М.: Культура, Академический проект, 2005. — 704 с.
10. Мусієдов О. О. Історія української соціології : навчально-метод. посібник. — Харків: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2004. — 117 с.
11. Погорілий О. І. Соціологічна думка ХХ століття : посібник / О. І. Погорілий — К.: Либідь, 1996. — 224 с.
12. Ручка А. О. Курс історії теоретичної соціології : навч. посібник / А. О. Ручка, В. В. Танчер. — К.: Наук.думка, 1995. — 223 с.
13. Сірий Є. В. Соціологія: загальна теорія, історія розвитку, спеціальні галузеві теорії : навч. посіб. — К.: Атіка, 2004. — 480 с.
14. Соціологічна думка України : навч. посіб. / М. В. Захарченко, В. Ф. Бурлачук, М. О. Молчанов та ін. — К.: Заповіт, 1996. — 424 с.
15. Сулько, В. С. Українська соціологічна думка в пошуках істини : навч. посібник / Рівненський держ. гуманіт. ун-т. — К., 2002. — 360 с.
16. Тексты по истории социологии XIX-XX вв. : хрестоматия / Сост. и отв. ред. В. И. Добренев, Л. П. Беленкова. - М.: Наука, 1994. — 383 с.

Модуль 2 «Спеціальні та галузеві соціології»

Соціоінженерна діяльність та соціальне прогнозування

1. Суіменко Є. І. Соціальна інженерія. Експериментальний курс лекцій: навч. посібник. — К.: Інститут соціології НАН України, 2011. — 224 с.
2. Тюптя Л. Т. Соціальна робота: теорія і практика : навч. посібник / Л. Т. Тюптя, І. Б. Іванова. - 2-ге видання, перероблене і доповнене. - К. : Знання, 2008. — 574 с.

Соціологія особистості

1. Примуш М. В. Загальна соціологія : навч. посібник / М.В. Примуш. - К. : Професіонал, 2004. — С. 261-283.
2. Смирнов П. И. Социология личности : учебное пособие / П. И. Смирнов. - СПб. : Социологическое общество им. М. М. Ковалевского, 2001. — 380 с.
3. Соціологія і психологія : навч. посібник для вузів / ред. Ю. Ф. Пачковський. — К. : Каравела, 2009. — С. 110-182.

4. Циба В. Т. Соціологія особистості: системний підхід (соціально-психологічний аналіз) : навч. посібник / В. Т. Циба. - К. : МАУП, 2000. – 150 с.

Соціологія культури

1. Минюшев Ф. И. Социология культуры : учебное пособие / Ф. И. Минюшев– М.: Логос, 2004. – 270 с.

2. Семашко О. М. Соціологія мистецтва : навч. посібник / О. М. Семашко. – 2-ге вид., випр. і доп. – Львів, 2006 – 244 с.

3. Соціологія культури : навч. посіб. – вид. 2-ге, стереотип. / За ред. О. М. Семашко, В.М. Пічі. - Львів: «Новий світ-2000», 2004. – 334 с.

4. Юрій М. Ф. Соціологія культури : навч. посіб. / М.Ф. Юрій. – К.: Кондор, 2006.–302 с.

Соціологія освіти

1. Городняк І. В. Соціологія освіти : навч. посібник / І.В. Городняк. – Львів.: “Новий світ-2000”, 2011. – 265 с.

2. Зборовский Г. Е. Социология образования : учебное пособие / Г. Е. Зборовский, Е. А. Шуклина. – М., 2005. – 383 с.

3. Курс лекцій по социологии образования : учебное пособие для высш. учеб.заведений / Нар. укр. акад.; Под общ. ред. В.И. Астаховой. – Х.: Изд-во НУА, 2003. – 424 с.

4. Соціологія освіти: навч. посібник для студентів внз / За ред. І. М. Гавриленка, О. Л. Скідіна, Ю. І. Яковенка. – вид. 2-е, доп. та перероб.– Запоріжжя: КПУ, 2009. – 288 с.

Соціологія сім'ї

1. Антонов А .И. Микросоциология семьи / А. И. Антонов. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 368 с.

2. Бурова С. Н. Социология брака и семьи: история, теоретические основы, персонали / С.Н. Бурова. – Минск: Право и экономика, 2010. – 444 с.

3. Вакуленко С. М. Соціологія сім'ї: навчально-метод. посібник для викладачів і студентів / С.М. Вакуленко. – Х.: ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2003. – 159 с.

4. Социология семьи : учебник / Под ред. проф. А. И. Антонова. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: ИНФРА-М, 2005. – 640 с.

5. Черняк Е. М. Социология семьи : учебное пособие / Е.М. Черняк. – 2-е изд., перераб. и доп. – М.: Издательско-торговая корпорация «Дашков и Ко», 2003. – 238 с.

Етносоціологія

1. Арбеніна В.Л. Етносоціологія: навчальний посібник. – Харків: ХНУ ім. В.Н. Каразіна, 2007. – 316 с.
2. Євтух В. Б. Етносоціологія: терміни та поняття : навч. посібник / В. Б. Євтух, В. П. Трошинський, К. Ю. Галушко [та ін.]. – К., 2003 – 280 с.
3. Пономарьов А. П. Українська етнографія : курс лекцій / А. П. Пономарьов. – К.: Либідь, 1994. – 320 с.
4. Примуш М. В. Загальна соціологія [Текст] : навч. посібник / М.В. Примуш. - К. : Професіонал, 2004. – С. 323-342.
5. Татунц С. А. Этносоциология: учебное пособие. – М., 1999. – 400 с.
6. Етнічні спільноти України: довідник. — К.: Фенікс, 2001. — 252 с.

Соціологія політики

1. Головатий М. Ф. Соціологія політики: навч. посіб. для студентів внз — К.: МАУП, 2003. — 504 с. — Режим доступу: http://filelibsnu.at.ua/golovatif_m-f-sociologija_politiki.pdf.
2. Ямщиков С. В. Социология политики: учеб-метод. пособие / С. В. Ямщиков; под общ. ред. д-ра филос. наук, проф. Н. Г. Багдасарьян. – М.: Директ – Медиа, 2013. – 96 с. – Режим доступу: <https://books.google.com.ua/books?isbn=5445841596>.

Соціологія менеджменту (управління), соціологія праці та зайнятості населення

1. Дворецька Г. В. Соціологія праці: навч. посібник / Г. В. Дворецька. – К.: КНЕУ, 2001. – 243 с.
2. Димитрова Л. М. Соціологія управління та організацій : навч. посібник для вузів / Л. М. Димитрова. - 2-ге вид., випр. і доп. - К. : Літера-К : Політехніка НТУУ "КПІ", 2005. – 152 с.
3. Лукашевич М. П. Соціологія праці: підручник / М. П. Лукашевич. – К.: Либідь, 2004. – 440 с.
4. Огаренко В. М. Соціологія праці: навч. посіб. / В. М. Огаренко, Ж. Д. Малахова. – Запоріжжя: ГУ «ЗІДМУ», 2001. – 303 с.
5. Соціологія і психологія : навч. посібник для вузів / Ред. Ю. Ф. Пачьковський. - К.: Каравела, 2009. – С. 438-492, 629-669.

Паблік рілейшнз

1. Королько В. Г. Основы публик рилейшнз : учебник для студентов высших учебных заведений / В. Г. Королько. – К., 2000. – 210 с.
2. Королько В. Г. Паблік рилешнз. Наукові основи, методика, практика: підручник / В. Г. Королько. – 2-е вид. доп. - К.: Видавничий дім “Скарби”,

2001. – 400 с.

3. Почепцов Г. Г. Сучасні інформаційні війни / Г. Г. Почепцов. - видання 2-ге, доповнене. - К. : Києво-Могилянська академія, 2016. – 504 с.

4. Соціологія і психологія [Текст] : навч. посібник для вузів / Ред. Ю. Ф. Пачьковський. - К. : Каравела, 2009. – С. 563-591.

Соціологія релігії

1. Гараджа В. И. Социология религии : учебное пособие для студентов и аспирантов гуманитарных специальностей / В. И. Гараджа . – М.: ИНФРА-М, 2005. – 348 с.

2. Ерышев А. А. Социология религии : учебное пособие / А. А. Ерышев, Н. П. Лукашевич. – К.: МАУП, 1999. – 120 с.

3. Религия и общество : хрестоматия по социологии религии / Сост. В. И. Гараджа и Е. Д. Руткевич. – М.: Аспект Пресс, 1996. – 775 с.

Соціологія девіантної поведінки

1. Гишинский Я. И. Социология девиантного (отклоняющегося) поведения : навч. посібник / Я. И. Гишинский, В. С. Афанасьев. – СПб.: СПб филиал ИС РАН, 1993. – 167 с.

2. Гишинский Я. И. Девиантология: социология преступности, наркотизма, проституции, самоубийств и других «отклонений» : навч. посібник / Я. И. Гишинский. – СПб.: Изд-во «Юридический центр Пресс», 2004. – 520 с.

3. Демків О. Б. Соціологія права і девіантної поведінки : навч. посібник / О. Б. Демків. – Вид.центр ЛНУ ім. І. Франка, 2007. – 124 с.

4. Мінц М. В. Соціологія девіантної поведінки: навч. посібник / М. В. Мінц. - Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2009. - 244 с.

Модуль 3 «Методологія та методи соціологічних досліджень»

Методологія та методи соціологічних досліджень

1. Вербець В. В. Методологія та методика соціологічних досліджень: навчально- методичний посібник / В. В. Вербець. – друге вид. доп. і перероб. – Рівне: РДГУ: Інститут соціальних досліджень, 2006. – Режим доступу: <http://eprints.oa.edu.ua/376/1/metodolog.pdf>.

2. Дембицький С. Методология социальных исследований [Електронний ресурс] / С. Дембицький. – Режим доступу: [www. soc-research.info](http://www.soc-research.info).

3. Добренъков В. И. Методы социологического исследования : учебник / В. И. Добренъков, А. И. Кравченко. – М.: МГУ, 2008. – 768 с.

4. Мельніченко, В.В. Соціологічні дослідження. Практикум: навч. посібник / В. В. Мельніченко. – Миколаїв, 2004. – 293 с.
5. Паніна Н. Технологія соціологічного дослідження: курс лекцій / Н. Паніна. – 2-е видання – К., 2007. – 320 с.
6. Садмен С., Брэдберн Н. Как правильно задавать вопросы: введение в проектирование массовых обследований / Пер. с англ. А.А. Виницкой; Научн. ред. перевода Д.М. Рогозин. – М.: Институт Фонда «Общественное мнение», 2002. – 382 с.
7. Фенетто Э. Интервью и опросник: формы, процедуры, результаты / Э. Фенетто. – СПб: Питер, 2004. – 160 с.
8. Хили Дж. Статистика. Социологические и маркетинговые исследования / Дж. Хили. – К.: ООО «ДиаСофтЮП»; СПб.: Питер., 2005. – 638 с.
9. Шейко В.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник для вузів / В.М. Шейко, Н.М. Кушнарєнко. – 6-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання. 2008. – С. 90 – 127.
10. Ядов В. А. Стратегия социологического исследования. Описание, объяснение, понимание социальной реальности / В. А. Ядов. — 3-е изд., испр. – М.: Омега-Л, 2007. – 567 с. – (Университетский учебник).

Організація діяльності соціологічних служб

1. Бутенко И. А. Организация прикладного социологического исследования / И. А. Бутенко. – М.: Тривола, 1998. – 228 с.
2. Гоманюк М. А. Інтерв'юєр у масовому опитуванні: кишеньковий навчально-методичний посібник / М. А. Гоманюк. – Херсон: Гілея, 2013. – 84 с.
3. Докторов Б. З. Лекции по истории изучения общественного мнения: США и Россия: учебное пособие. – Екатеринбург: УрФУ, 2013. – 212 с.
4. Докторов Б. З. Отцы-основатели: история изучения общественного мнения. – М.: ЦСП, 2006. – 488 с.
5. Калашнікова Л. В. Організація діяльності соціологічних служб: навч. посіб. для студ. внз. - Миколаїв: Вид-во ЧДУ ім. Петра Могили, 2016. - 192 с.
6. Сокур'янська Л. Г. Вступ до соціології: навч. посібник / Л. Г. Сокур'янська. – Х.: ХНУ ім. В.Н.Каразіна, 2011. – 205 с.
7. Цвык В. А. Профессиональная этика социолога: учебное пособие / В. А. Цвык. – М.: Изд-во РУДН, 2002. –132 с.

Математично-статистичні методи в соціології

1. Бирюкова М. В. Математико-статистические методы анализа в социологических исследованиях: учебник. для студентов социологических специальностей / М. В. Бирюкова; Нар. укр. акад. – Х.: Изд-во НУА, 2003. – 268 с.
2. Василенко О. А. Математично-статистичні методи аналізу у прикладних дослідженнях : навч. посібник / О. А. Василенко, І. А. Сенча. – Одеса: ОНАЗ ім. О.С. Попова, 2011. – 166 с.
3. Волович В. И. Надежность информации в социологическом исследовании: Проблемы методологии и методики. – К.: Наук. думка, 1974. – 134 с.
4. Гаджигасанова Н. С. Методы прикладной статистики для социологов: метод. указания / Н. С. Гаджигасанова; Яросл. гос. ун-т им. П. Г. Демидова. - Ярославль: ЯрГУ, 2013. – 72 с.
5. Дубина И. Н. Математические основы эмпирических социально-экономических исследований: учебное пособие / И. Н. Дубина. – Барнаул: Изд-во Алт. ун-та, 2006. – 263 с.
6. Математико-статистичні методи в соціології та психології : навч. посіб. / А. Б. Телейко, Р. К. Чорней. - К. : МАУП, 2007. – 424 с.
7. Паніотто В. І. Статистичний аналіз соціологічних даних / В. І. Паніотто, В. С. Максименко, Н. М. Харченко. – Київ : ВД «Києво-Могилянська академія», 2004. – 270 с.
8. Толстова Ю. Н. Измерение в социологии: курс лекций / Ю. Н. Толстова. – М.: ИНФРА-М, 1998. – 224 с.
9. Толстова Ю. Н. Логика математического анализа социологических данных / Ю. Н. Толстова. – М.: Наука, 1991. – 112 с.
10. Толстова Ю. Н. Математическая статистика для социологов. Задачник / Ю. Н. Толстова. – М.: Изд. дом ГУ-ВШЭ, 2009. – 185 с.
11. Циба В. Т. Математичні основи соціологічних досліджень: кваліметричний підхід / В. Т. Циба. – К.: МАУП, 2002. – 248 с.
12. Статистика: підручник / С. С. Герасименко, А. В. Головач, А. М. Єріна [та ін]; За наук. ред. д-ра екон. наук С. С. Герасименка. - 2-ге вид., перероб. і доп. - К.: КНЕУ, 2000. – 467 с.

Методи комп'ютерної обробки соціологічних даних

1. SociometryPro. Руководство пользователя. – Режим доступа: http://socio_tutorial_ru.
2. Борисова С. Ф. Компьютер и Интернет для социолога. [Электронный ресурс] : учеб. пособие-справочник / С. Ф. Борисова. - Н. Новгород, 2002. – Режим доступа: <http://www.unn.ru/rus/fl4/k2/courses/borisova.htm>.

4. Боровиков В. П. STATISTICA. Искусство анализа данных на компьютере: для профессионалов / В. П. Боровиков. - 2-е изд. – СПб., 2003. – 688 с.
5. Боровиков В. П. Популярное введение в систему STATISTICA / Боровиков В. П. – М., 1998. – 266 с.
6. Бююль А. SPSS: искусство обработки информации. Анализ статистических данных и восстановление закономерностей / Бююль А. – СПб. и др.: ДиаСофт, 2005. – 602 с.
7. Василенко Т. Г. Прикладной социолог (ПриС). Руководство пользователя / Т. Г. Василенко. – Режим доступа: <http://opros.nm.ru>.
9. Возможности программы VORTEX. – Режим доступа: <http://www.socium.ur.ru/index.php?p=soft&n=2>.
10. Гарнаев А. Ю. Ms Excel' 2002: разработка приложений / А. Ю. Гарнаева. – СПб: БХВ – Петербург, 2003 – 768 с.
11. Руководство пользователя системы ОСА (обработка социологических анкет версия 3.01 для Windows 95/98). – Режим доступа: http://oca.com.ua/arc/oca_manual.pdf.
12. Горбачик А. П. Аналіз даних соціологічних досліджень засобами SPSS / А. П. Горбачик, С. А. Сальникова. – Луцьк: «Вежа», 2008. – С. 24-40.
13. Крыштановский А. О. Анализ социологических данных с помощью пакета SPSS / А. О. Крыштановский. – М.: Издательский дом ГУ ВШЭ, 2006. – 281 с.
14. Кулаичев А. П. Методы и средства анализа данных в среде Windows / А. П. Кулаичев. – изд. 3-е, перераб. и доп. - М: ИнКо, 1999. – 341 с.
15. Основы современных компьютерных технологий: учебн. пособие / Под ред. Хомоненко А. Д. – СПб: КОРОНА – Принт, 2002 – 448 с.
17. Пациорковский В. В. SPSS для социологов / В. В. Пациорковский, В. В. Пациорковская. - М. ИСЭП РАН, 2005. – 433 с.
18. Пациорковский В. В. Использование SPSS в социологии. Часть 1. Ввод и контроль данных / В. В. Пациорковский, А. И. Петрова, В. В. Пациорковская - М.: ИСЭП РАН, 1998. – 116 с.
19. Рычков В. Microsoft Excel 2000: краткий курс / В. Рычков. – СПб: Питер, 2001 – 320 с.
20. Таганов Д. Н. SPSS: Статистический анализ в маркетинговых исследованиях / Д. Н. Таганов. – СПб.: Питер, 2005. – 192 с.
21. Тюрин Ю. Н., Макаров А. А. Анализ данных на компьютере / Ю. Н. Тюрин, А. А. Макаров; Под ред. В. Э. Фигурнова. – М.: ИНФРА-М, 2003. – 544 с.
22. Уокенбах Дж. Excel 2002. Библия пользователя: Пер. с англ. / Дж. Уокенбах, А. Брайан. – М: Изд. дом «Вильямс», 2002 – 832 с.

Організація та методи вибіркового дослідження

1. Джессен Р. Методы статистических обследований / Джессен Р. – М.: «Финансы и статистика», 1985. – 126 с.
2. Дубина И. Н. Математические основы эмпирических социально-экономических исследований: учебное пособие / И. Н. Дубина. – Барнаул: Изд-во Алт. ун-та, 2006. – 263 с.
3. Могильчак Е. Л. Выборочный метод в эмпирическом социологическом исследовании: [учеб. пособие] / Е. Л. Могильчак ; М-во образования и науки Рос. Федерации, Урал. федер. ун-т. – Екатеринбург : Изд-во Урал. ун-та, 2015. – 120 с.
4. Саріогло В. Г. Проблеми статистичного зважування вибірових даних / В. Г. Саріогло. – К.: ІВЦ Держкомстату України., 2005. – 264 с.
5. Типология и проектирование выборочного социологического исследования (история и современность): монография / Н. Чурилов ; Ин-т социологии НАН Украины. - К. : Факт, 2008. – 366 с.
6. Чурилов Н. Н. Проектирование выборочного социологического исследования: Некоторые методологические и методические проблемы / Н. Н. Чурилов. – К. : Наук. Думка, 1986. – 183 с.

Програма розглянута на засіданні фахової комісії для вступу на здобуття ступеня магістра (протокол № 1 від «24» лютого 2020 року).

Програма розглянута та затверджена на засіданні приймальної комісії університету (протокол № 5 від «26» лютого 2020 року).

Відповідальний секретар
приймальної комісії

А.О. Алексеева